

Cuprins

ABREVIERI	7
CUVÂNTUL PROFESORULUI IOAN VIDA.....	9
PREZUMȚIA DE NEVINOVĂȚIE – REGINA PREZUMȚIILOR ÎN DREPT	12
ARGUMENTUM	16
I. Obiectivul cercetării științifice	16
II. Motivația alegerii temei.....	16
III. Metodologia cercetării.....	19
CAPITOLUL I. PREZUMȚIILE ÎN DREPT.....	21
Secțiunea 1. Noțiunea și funcțiile prezumțiilor juridice	21
Secțiunea a 2-a. Clasificarea prezumțiilor juridice.....	26
Secțiunea a 3-a. Forța probatoare a prezumțiilor legale	29
CAPITOLUL AL II-LEA. REGLEMENTAREA PREZUMȚIEI DE NEVINOVĂȚIE ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL.....	34
Secțiunea 1. Apărarea drepturilor și libertăților fundamentale în reglementările internaționale	34
Secțiunea a 2-a. Reglementarea prezumției de nevinovăție în tratatele internaționale ratificate de Parlamentul României	50
Secțiunea a 3-a. Presumția de nevinovăție în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a Curții Penale Internaționale	61
3.1. Jurisprudența Curții Europene a Dreptului Omului.....	61
3.2. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene	79
3.3. Jurisprudența Curții Penale Internaționale	83
CAPITOLUL AL III-LEA. REGLEMENTAREA PREZUMȚIEI DE NEVINOVĂȚIE ÎN DREPTUL ROMÂN	91
Secțiunea 1. Reglementarea prezumției de nevinovăție în Constituția României	91
Secțiunea a 2-a. Presumția de nevinovăție în dreptul penal	102
2.1. Dispoziții legale privitoare la prezumția de nevinovăție.....	102

2.2. Principiul aflării adevărului și principiul loialității administrării probelor.....	113
2.3. Presumția de nevinovăție și prezumția autorității de lucru judecat	119
Secțiunea a 3-a. Presumția de nevinovăție și procesul civil	121
3.1. Presumția de nevinovăție și răspunderea civilă contractuală	121
3.2. Presumția de nevinovăție și răspunderea delictuală	127
3.3. Presumția de nevinovăție și răspunderea contravențională.....	133
3.3.1. Considerații privind contravenția.....	133
3.3.2. Dileme privind natura juridică a prezumției de nevinovăție a contravenientului acuzat în materie penală.....	159
3.4. Presumția de nevinovăție și răspunderea disciplinară.....	161

CAPITOLUL AL IV-LEA. SISTEMUL JUDICIAR – GARANT STATAL AL AFLĂRII ADEVĂRULUI ÎN CONFRUNTĂRILE DINTRE NEVINOVĂȚIE ȘI VINOVĂȚIE

167	167
Secțiunea 1. Înfăptuirea justiției prin instanțele judecătorești.....	167
1.1. Înfăptuirea justiției.....	172
1.1.1. Înalta Curte de Casație și Justiție	182
1.1.2. Curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate și judecătorii	185
1.1.3. Instanțele militare	186
1.1.4. Ministerul Public.....	187
A. Aprecierile doctrinei	189
B. Dispozițiile constituționale și jurisprudența Curții Constituționale.....	191
C. Ministerul Public în viziunea Curții Europene a Drepturilor Omului	192
1.1.5. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție	193
1.1.6. Parchetele de pe lângă curțile de apel, tribunale, tribunale pentru minori și familie și judecătorii.....	195
1.1.7. Organizarea parchetelor militare.....	195
1.2. Ridicarea prezumției de nevinovăție la rang de principiu liant al arhitecturii judiciare	196
Secțiunea a 2-a. Curtea Constituțională – garant al supremației Constituției	197
2.1. Curtea Constituțională – unica autoritate de jurisdicție constituțională în România	197

2.2. Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.....	217
A. Decizii care au în vedere o „soluție legislativă”	219
2.1. Controlul constituționalității tratatelor sau altor acorduri internaționale înainte de ratificarea acestora de Parlament.....	224
2.2. Controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului	227
2.3. Soluționarea excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial, precum și a celor ridicate direct de Avocatul Poporului.....	227
A. Decizii care sancționează „o soluție legislativă”	229
B. Decizii care au în vedere soluția legislativă ce reiese din utilizarea în cuprinsul unui text a unei sintagme.....	235
C. Decizii care sancționează omisiunea de incriminare a unei fapte	237
D. Decizii care sancționează lipsa căii de atac	240
2.4. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice	241
Secțiunea a 3-a. Raporturile dintre Curtea Constituțională și Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea Europeană a Drepturilor Omului.....	247
3.1. Jurisdicțiile constituționale naționale și jurisdicția Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	247
3.2. Tensiunea dintre ordinea juridică a UE și ordinea constituțională națională.....	248
3.2.1. Principalele dispoziții ale dreptului primar al Uniunii Europene privind relația sa cu dreptul constituțional național, în materia drepturilor omului și în alte materii conexe, inclusiv în privința prezumției de nevinovăție	249
3.2.2. Cinci scenarii privitoare la raporturile dintre normele constituționale și dreptul Uniunii Europene.....	254
A. Cererea preliminară adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene	254
B. Interpretarea dreptului Uniunii Europene în contextul revizuirii identității constituționale.....	255
C. Calul troian	263
D. Nerespectarea dreptului Uniunii	265
E. Soluția de compromis	266

3.3. Tensiunea dintre ordinea juridică europeană și ordinea constituțională națională a României în materia prezumției de nevinovăție și în alte materii	267
3.4. Raportul dintre dreptul constituțional și jurisdicția Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire specială asupra prezumției de nevinovăție.....	273
CAPITOLUL AL V-LEA. CONCLUZII ȘI PROPUNERI	277
BIBLIOGRAFIE	317
I. Lucrări de specialitate	317
II. Instrumente și acte universale și regionale de protecție a drepturilor omului.....	332
III. Legislație.....	336
IV. Jurisprudența comparată a instanțelor judecătorești	338
V. Jurisprudența comparată a contenciosului constituțional.....	341
VI. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului	350
VII. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.....	354
VIII. Jurisprudență instanțelor judecătorești internaționale	358